

SITUACIÓ

L'indret

La ciutat de Badalona, al nord del Barcelonès, s'estén des de la serralada de Marina fins al mar. La major part del terme és accidentat; l'estreta franja de terres planes, prop de la costa, forma part del delta del Besòs. El parc està situat en un indret fronterer entre el raiguer¹ i la plana deltaica, que davalla vers el mar. Els vells turons granítics de la serralada, arrodonits per l'erosió i poblats de brolles i pinedes, li fan de capçalera i el protegeixen dels vents de ponent i tramuntana.

El parc i la ciutat

El parc de Can Solei i Ca l'Arnús, al sud-est de la ciutat, ocupa la part alta del barri de Casagemes i és un important pulmó verd, molt proper al centre de Badalona. Limita al nord amb l'autopista del Maresme (C-31), a l'oest amb el carrer de la Seu d'Urgell, al sud amb el carrer de Sant Bru i a l'est amb la riera de Canyadó.

LA HISTÒRIA

Can Solei

L'origen de Can Solei es remunta a una antiga finca agrícola ja documentada a l'arxiu del marquès de Barberà en una escriptura de 1565, que diu el següent: «*Peça de terra de 7 mujades² que és el mas Solei; es troba en acte de venda que Francesc Castellet de Barcelona i Joan Albert de Perpinyà feren a Dalmau Ros.*»

Un altre document de final del segle xviii indica de quina manera s'havia anat conformant la propietat: «*Cal suposar que la casa i terres que foren del doctor Pau Romà es componien quan les comprà la seva mare Isabel Romà, de diferents trossos, com eren les del mas dit antigament Dalmau, després Coma i últimament Solei; de les que foren de Francesc Porreras i a les que hi sumà el doctor Romà per la part de dalt o tramuntana que foren de Planas i de Rovira.*»

- Peu o part baixa de la muntanya.
- Una mujada equival a mitja hectàrea.

Fins al final del segle xviii, la documentació és molt escassa i no és fins la darrera dècada d'aquest segle que la finca, la casa i els jardins comencen a aparèixer en diversos documents escrits. El sacerdot i més tard metge badaloní Josep Barriga i Sala, en la seva *Història de Badalona* (1793-1794), dóna algunes referències de Can Solei i dels seus visitants il·lustres:

«*Honra el barrio bajo de Pomar la magnífica casa del doctor Josep Romà [...] que por su situación, paseos, aguas y aires saludables merece la común aprobación de personas de la primera jerarquía que han tenido el gusto de habitarla [...]. En el año 1788 (con motivo de celebrar la consagración de un obispo) estuvieron 4 obispos juntos, el general de Barcelona Conde del Asalto, el Gobernador, muchos canónigos de la catedral y algunos jueces, en fin, casi toda la principal nobleza de Barcelona.*»

Segons Rafael d'Amat i de Cortada, baró de Maldà (1746-1819), el bisbe Valladares «*emblanquinà les parets, igualà els balcons i dotà la bella situació amb molta aigua, jardí botànic i curiosos caminals que fineixen amb una glorieta pintada*». En un fragment del seu diari, el famós *Calaix de Sastre*, de 13 de maig del 1794, diu sobre el mas Solei:

«*En esta tarde, doctor Josep Cases i jo [...], hem anat a passejar cap a la torre del doctor Romà, advocat, intitulada lo **mas Solei**; casa i jardins ab horta, vinyes i molta aigua [...], un gran safareig ab canyos d'aigua corrent, adornos de bustos de pedra màrmol, però mutilats de nassos, boques i ulls, i una estàtua del mig del safareig [...]. Hem passejat per aquells caminals rectes, a la manera d'alamedes ab tanta frondositat que hi ha de vinyes, terres de sembradura, tanta còpia d'aigua que, ab aquella lontananza de muntanyes conreades, caseria i mar, són objectes moltíssim deleitables a la vista. I tant han agradat al doctor Cases, que ha donat el nom, a tot aquell ameno jardí i hort, ab aquell gran safareig i aigua corrent, de *Paradisus Voluptatis* [...].*»

Els jardins de Can Solei a principis del segle xx

Museu de Badalona

El mes d'abril de 1859 la finca es divideix per la venda d'una part a Evarist Arnús. Des d'aleshores la propietat es va convertir en Can Solei de Baix i Can Solei de Dalt o Ca l'Arnús.

Durant la Guerra Civil (1936-1939) Can Solei i Ca l'Arnús van ser confiscats i oberts als badalonins com a parcs públics, i s'hi van celebrar actes diversos per recaptar diners per als soldats que marxaven al front. Un cop acabada la guerra, van tornar als antics propietaris. Entre el 1960 i el 1970 la finca va ser expropiada i el 1977 Can Solei va obrir de nou les seves portes, ara ja definitivament, com a parc municipal. Posteriorment, la Corporació Metropolitana va iniciar les obres de remodelació, que van quedar enllestides el 1984.

Ca l'Arnús

Evarist Arnús i de Ferrer (Barcelona, 1820-1890) va ser un dels pioners de la banca catalana de mitjan segle xx i un dels grans personatges de la Febre d'Or. Com a financer i inversor, va tenir un important paper en la urbanització de l'eixample de Barcelona, ciutat on aixecà el Teatre Líric, als antics jardins dels Camps

Elisis, i on va promoure iniciatives cíviques com l'Exposició Universal. També assolí una bona parcel·la de poder polític: va ser senador, primer electe i, des del 1887, vitalici. Menys coneguda és la seva faceta de filantrop i mecenes, que va desplegar al llarg de la seva vida, tant a Barcelona com a Badalona, ciutat que el 1884 el va nomenar fill adoptiu

Evarist Arnús, 1887

Museu de Badalona. Arxiu Josep M. Cuyàs

La història de Ca l'Arnús s'inicia el 1859, quan Arnús compra, en subhasta pública, una part de Can Solei per a fer-ne el seu paradís particular on passar els dies de lleure familiar. Els Arnús tenien una vida social molt intensa i són moltes les personalitats que van acollir a casa seva. És coneguda l'estada que hi van fer, l'any 1888, la reina regent Maria Cristina i el seu fill, el rei Alfons XIII (aleshores un infant de dos anys), que va gaudir d'un passeig amb barca pel llac. Després d'aquesta visita, feta amb motiu de la inauguració de l'Exposició Universal de Barcelona, la reina va concedir a l'Ajuntament de Badalona el tractament d'Excel·lència. Maria del Mar Arnús, en un article al diari *Avui* de març de 2002, explica que mossèn Cinto visitava Ca l'Arnús de tant en tant i deia missa a la capella de la casa. El que més agradava al mossèn poeta eren les passejades pel jardí de Ca l'Arnús, la pujada a la mina de Sant Antoni a través del camí dels Xiprers i l'excursió pel llac i el castell. El poble de Badalona també era convidat a entrar als jardins per participar en festes populars, concerts o representacions teatrals.

Els badalonins podien entrar als jardins en diades especials

Museu de Badalona. Arxiu Josep M. Cuyàs

La finca es va mantenir sencera durant tres generacions. La quarta, formada pels rebesnéts d'Evarist Arnús, en va vendre una part a la Corporació Metropolitana de Barcelona i una altra a una

immobiliària. Avui dia gairebé tota la finca és de propietat pública. La reivindicació popular *Ca l'Arnús, parc públic* és una feix realitat. En els darrers anys, la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona ha desenvolupat el projecte de restauració del parc de Ca l'Arnús, que inclou la connexió amb Can Solei, i s'ha fet càrrec de les obres. La rehabilitació del jardí romàntic (amb el llac, els ponts i el castell), de la torre del Rellotge i dels principals passeigs i camins li han retornat l'esplendor i la bellesa dels seus millors temps.

COM ÉS EL PARC

El conjunt de Can Solei i Ca l'Arnús és un indret únic a la ciutat de Badalona per les seves edificacions singulars, pel manteniment de l'estructura agrícola, per la bellesa dels seus jardins i per l'esclat de riquesa vegetal i faunística que hi fa vida. Tot plegat, un testimoni excepcional de com es desenvolupava la vida de les classes benestants barcelonines a la segona meitat de segle xx i principis del xx. Són ben pocs els testimonis, ben conservats, que ens han arribat d'aquesta època. No només a l'entorn badaloní, sinó també a la resta de Catalunya. D'aquí el seu gran valor.

Can Solei

Des dels horts del carrer de Sant Bru fins a l'esplanada de la part alta, el parc s'enfila en terrasses planes que suavitzen els forts desnivells del terreny. Un camí vorejat de vells plàtans, on hi ha els edificis, el divideix clarament en dos sectors: a dalt, una gran esplanada per a activitats de lleure i a baix, amagats sota les denses capçades, els jardins històrics.

Can Solei a la tardor

Els vells jardins

Aquests jardins, amb una llarga història, s'amaguen sota d'arbres centenaris, que creen un ambient ombrívol, íntim i protector, que embolcalla totalment el passejant. A dins, camins de sorra recorren l'espai relligant els diferents elements: parterres de formes i mides variables, recoberts i vorejats d'heura, emmarquen els arbres centrals, i restes de les rocalles, que reproduïen cascades, estanyols i brolladors, recorden en tot moment el caràcter marcadament romàntic d'un jardí que ofereix a cada pas noves i sorprenents imatges.

El verd dels perennifolis (pins, cedres, teixos, palmeres, llorers, còculs, aladerns, pitòspons...) domina el parc durant tot l'any. Les taques disperses de caducifolis (tells, negundos, oms, lledoners, ginkgos...) amb marcats canvis estacionals, ressalten fortament en el conjunt. Cal remarcar la diversitat vegetal i una notable presència d'arbres singulars i d'arbusts convertits en petits arbres. Entrant pel carrer de la Seu d'Urgell, una placeta envoltada de palmeres de diferents espècies contrasta amb els voltants. Al costat, mirant cap a l'interior del jardí, cal aturar-se per admirar el bell port d'un magnífic ti-ler, alt i corpulent. Dispersa per diferents

racons del parc, a voltes fent grupets de formes curioses, trobem una altra espècie que crida l'atenció a causa del seu exotisme. Es tracta del **còcul**, un arbre perennifoli procedent dels boscos del Nepal, d'aspecte elegant i vigorós. Es pot identificar fàcilment pels troncs retorçats i per les fulles d'un verd brillant, allargades i amb tres nervis longitudinals molt visibles.

Darrere de la parella, un dels grans til·lers del parc

Entre els jardins i l'esplanada hi ha les antigues cases de família, separades per un pati central amb palmeres, algunes molt poc habituals, com la bútia, o singulars com la palmera de dàtils **l'Airosa**³. Els edificis, de belles i senzilles línies arquitectòniques, amb galeries i terrasses abocades al pati, disposaven a l'interior d'una gran riquesa de mobiliari i elements decoratius. Davant d'un d'aquests edificis hi ha un margalló singular de 13 peus, anomenat el **Drac**³.

L'Esplanada

Aquest sector enlairat i assolat, havia estat dedicat tradicionalment al conreu d'hortes i arbres fruiters per al consum familiar. Convertit avui en la gran plaça del parc, acull activitats lúdiques i de lleure. Els pins pinyers són els arbres més representats. Esparsos per l'esplanada, hi ha alguns roures aïllats, un peu notable d'alzina, i lledoners i eucaliptus de capçades grisenques. Cal fer especial esment d'una nolina, el **Canelobre**³, de més de cent anys, una de les singularitats botàniques més notables de la xarxa de parcs metropolitans.

Els esportistes i el Canelobre

Ca l'Arnús

Les característiques principals del parc de Ca l'Arnús es corresponen amb les dels jardins romàntics, amb vegetació frondosa, diferents camins i recorreguts, escultures, gloriètes, grutes, zones amb cascades i jocs d'aigua i un gran llac navegable. Entre els arbres més vells, molts centenaris, amb dimensions i ports excepcionals,

hi ha palmeres, eucaliptus, pins, margallons, lledoners, còculs, plàtans, casuarines, bellaombres, xiprers, etc. Pel que fa als elements construïts destaquen la torre Arnús, la torre del Rellotge, la torre de l'Aigua i el castell del llac. Els camins són els eixos principals de la finca i les marques més permanents del territori. Des del carrer de Sant Bru i des la riera de Canyadó, dos passeigs amb plàtans a banda i banda entren a Ca l'Arnús dibuixant plegats una ela perfecta. Al punt on es troben hi ha la gruta. Pocs metres després, el camí tomba a la dreta i puja fins a la casa principal.

La torre Arnús i els jardins annexos

La imatge que presenta avui la torre Arnús és el resultat de diferents projectes i intervencions al llarg dels anys. El primer el va fer l'arquitecte Josep Oriol Mestres (1815-1895), pare d'Apel·les Mestres. Entre les seves obres hi ha el Gran Teatre del Liceu i la façana de la catedral de Barcelona. Anys després, Emili Arnús, fill d'Evarist, va encarregar una altra remodelació a Salvador Vinyals i Sabater (1847-1926), un dels arquitectes més sol·licitats del seu temps, que també va projectar el castell del llac, el teatre Novetats i les reformes al teatre Líric de Barcelona. La torre, d'estil neoclàssic, té forma quadrangular amb planta baixa, pis i golfes. A la façana principal, un porxo amb quatre columnes sosté la terrassa que mira al mar. Als laterals hi ha galeries amb arcades i un terrat, orientat a muntanya, a la part del darrere. La cadena que l'envolta és un símbol que recorda que hi ha fet nit algun membre de la família reial. Penjada al talús, que separa la casa del camí de baix, hi ha la gran bellaombra del parc. L'enorme soca, que sembla una roca de grans dimensions, i les branques gruixudes la converteixen en un element vegetal destacat.

El jardí dels còculs i la plaça de la glorieta

Prop de la torre Arnús, hi ha dos espais de característiques diferents on devia tenir lloc la vida a l'aire lliure, més propera a casa. Els còculs són l'espècie vegetal predominant del primer i donen forma a un indret fosc i tancat, que convida a l'aïllament. En un dels parterres hi ha un bust d'Evarist Arnús, però l'element més remarkable d'aquest recinte és la torre del Rellotge.

L'espai immediat és una plaça més oberta, ombrejada per grans plàtans i amb una glorieta com a element central. Al prat contigu hi ha les dues úniques escultures que s'han quedat al parc, de les moltes que embellien els jardins dels Arnús: un Hèrcules

Farnesio i una Venus púdica, molt probablement procedents del teatre Líric de Barcelona. Darrere les escultures hi ha una parella de **casuarines** singulars. Si bé la seva silueta fa pensar en un pi alt i malgirbat, les casuarines no pertanyen al grup de les coníferes. El seu nom prové de l'aspecte que donen a l'arbre les branquetes verdes, semblant al plomall d'un ocell australià anomenat casuari.

La **torre del Rellotge** (1883) hostatja l'estació meteorològica que va fer construir Evarist Arnús, amb aparells de mesura de la prestigiosa marca Ferrer, Collin i Cia. El seu enclavament original era als jardins del Teatre Líric. Damunt hi havia un carilló que oferia regularment breus concerts de campanes, molt apreciats pels passejants. Després de l'enderroc del teatre, l'any 1901, Emili Arnús va fer traslladar la torre als jardins de la casa de Badalona. Tant la torre com els aparells han estat restaurats recentment.

L'edifici, de gran bellesa i valor patrimonial, té planta quadrada i tres cossos d'alçada, amb ornamentació de fusta. Al primer cos hi ha el termòmetre, el baròmetre i el pluviòmetre. Al segon, un rellotge amb calendari i fase lunar. El tercer cos dona informació sobre la direcció del vent i fa de base a la coberta on hi havia el carilló.

Entre el jardí dels còculs i la plaça de la glorieta, el **camí dels Xiprers** inicia el seu recorregut fins al límit superior de la finca, on hi ha la font de Sant Antoni i el mirador del llac. Aquest és un camí central, que connecta les diferents peces que formen el conjunt de Ca l'Arnús: les cases, els jardins, la bassa, la torre de l'Aigua, els horts i el llac. Passada la bassa, a mà esquerra, hi ha la **torre de l'Aigua**. Construïda al voltant de 1887, la seva funció era emmagatzemar i distribuir l'aigua del pou del seu interior. Té forma octogonal amb un dipòsit de ferro reblonat al damunt. Està feta de maó vist amb arestes de pedra calcària i relleus de pedra a la part superior.

El llac

Un embolcall ric i divers de vegetació amaga i protegeix el magnífic llac romàntic de Ca l'Arnús, amb una forma que recorda un vuit aplatat. Els buits del vuit són dues illes. Tot un sistema de ponts i camins crea, amb l'ajut de la vegetació, la sensació de trobar-se en un lloc amagat i impenetrable, on fàcilment i desorientes i no saps si ets en una illa del llac o al jardí que l'envolta. L'embolcall vegetal l'abraça totalment i s'hi aboca amb llanguiment: palmeres, arbres de l'amor i mimoses s'inclinen graciosament damunt les aigües com si volguessin emmirallar-s'hi. En una de les illes hi ha el **Còcul Gros de Ca l'Arnús**³, el més robust i corpulent dels còculs del parc. Una mina alimentava el llac i tot el sistema format per les cases, els camps i els jardins. Avui la mina s'ha perdut (tot i que es coneix la seva traça i hi ha la voluntat de recuperar-la) i l'aigua prové dels pous de la finca.

El **castell del llac**, d'estil neogòtic, amb merlets al cim, festejadors a les finestres, pont llevadís i embarcador, s'aixeca de les aigües i acaba de confegir un indret romàntic, melancòlic i irrepetible. Des de dalt de la torre hi ha una vista esplèndida del jardí. Es va construir durant els primers anys del segle xx, amb maons portats expressament des de Bèlgica. Emili Arnús, fill d'Evarist, hi trobava el refugi i la solitud que li calien en les seves inacabables sessions de piano.

La casa nova

A sota de llac hi ha la casa nova, de línies senzilles i elegants i construïda a mitjan segle xx. Té forma rectangular, planta baixa i un pis i galeries als laterals. Plantes enfiladisses de diferents espècies i colors li guarneixen la façana. Un auró de branques enlairades i un til·ler de brancatge obert l'emmarquen a banda i banda. Davant hi ha la piscina vorejada per un semicercle d'arbusts retallats. Tocant al camí que la separa del llac hi ha un grup de xirandes, que regalen cada primavera el seu devessall de flors blaves. A mesura que ens allunyem de la casa, la vegetació es va fent més densa i es converteix en un bosquet, on dominen els pins i les alzines, enmig d'una gran diversitat d'arbres i arbusts.

3. Si voleu més informació vegeu les fitxes de la col·lecció "Arbres i arbusts singulars dels parcs metropolitans".

Arbres del parc

Els perennifolis

Verds tot l'any amb fulles planes i més aviat petites de cutícula dura, fosca i brillant, per poder resistir temporades de sequera. N'hiem distingint tres grups principals:

Palmeres

Vegetals de tronc únic, sense ramificar, amb fulles i flors que neixen de l'extrem.

- 1 *Butia capitata*, **bútia**
- 2 *Chamaerops humilis*, **margaló**
- 3 *Livistona chinensis*, **latània**
- 4 *Phoenix canariensis*, **palmera de Canàries**
- 5 *Phoenix dactylifera*, **palmera de dàtils**
- 6 *Trachycarpus fortunei*, **palmera excelsa**
- 7 *Washingtonia filifera*, **washintònia**
- 8 *Washingtonia robusta*, **washintònia**

Pins i altres coníferes

Plantes resinoses, amb fulles petites, estretes i allargades de cutícula molt dura.

- 9 *Cedrus deodara*, **cedre de l'Himàlaia**
- 10 *Cedrus libani*, **cedre del Líban**
- 11 *Cupressocyparis laiblandii*, **xiprer de Leyland**
- 12 *Cupressus arizonica* var. *glabra*, **xiprer blau**
- 13 *Cupressus sempervirens*, **xiprer**
- 14 *Pinus halepensis*, **pi blanc**
- 15 *Pinus nigra* subsp. *salzmannii*, **pinassa**
- 16 *Pinus pinea*, **pi pinyer**
- 17 *Taxus baccata*, **teix**

Altres perennifolis

- 18 *Acacia dealbata*, **mimosa**
- 19 *Casuarina cunninghamiana*, **casuarina**
- 20 *Ceratonia siliqua*, **garrofer**
- 21 *Citrus aurantium*, **taronger agre**
- 22 *Coccolus laurifolius*, **còcul**
- 23 *Eriobotrya japonica*, **nesprer**
- 24 *Eucalyptus camaldulensis*, **eucaliptus de fulla estreta**
- 25 *Eucalyptus globulus*, **eucaliptus comú**
- 26 *Laurus nobilis*, **llorer**
- 27 *Ligustrum lucidum*, **troana**
- 28 *Magnolia grandiflora*, **magnòlia**
- 29 *Olea europaea*, **olivera**
- 30 *Photinia x fraseri*, **fotinia**
- 31 *Photinia serratifolia*, **fotinia**
- 32 *Phytolacca dioica*, **bellaombra**
- 33 *Pistacia lentiscus*, **llentiscle**
- 34 *Pittosporum tobira*, **pitòspor**
- 35 *Pittosporum undulatum*, **pitòspor**
- 36 *Quercus ilex*, **alzina**
- 37 *Rhamnus alaternus*, **aladern**

Els caducifolis

Molt variables amb el pas de les estacions, adaptats a llocs amb aigua abundant, de fulles més o menys grosses que cauen a la tardor.

- 38 *Acer monspessulanum*, **auró negre**
- 39 *Acer negundo*, **negundo**
- 40 *Acer saccharinum*, **auró argentat**
- 41 *Aesculus camea*, **castanyer d'Índia rosa**
- 42 *Aesculus hippocastanum*, **castanyer d'Índia**
- 43 *Alanthus altissima*, **aliant**
- 44 *Celtis australis*, **illedoner**
- 45 *Celtis occidentalis*, **illedoner americà**
- 46 *Celtis sinensis*, **illedoner del Japó**
- 47 *Cercis siliquastrum*, **arbre de l'amor**
- 48 *Corylus avellana*, **avellaner**
- 49 *Cydonia oblonga*, **codonyer**
- 50 *Diospyros kaki*, **caqui**
- 51 *Ficus carica*, **figuera**
- 52 *Ginkgo biloba*, **ginkgo**
- 53 *Jacaranda mimosifolia*, **xicranda**
- 54 *Juglans nigra*, **noguera negra**
- 55 *Lagerstroemia indica*, **arbre de Júpiter**
- 56 *Maclura pomifera*, **taronger de Louisiana**
- 57 *Morus alba*, **morera blanca**
- 58 *Platanus x acerifolia*, **plàtan**
- 59 *Populus x canadensis*, **pollancre del Canadà**
- 60 *Prunus avium*, **cirerer**
- 61 *Prunus cerasifera*, **mirabolà**
- 62 *Prunus cerasifera* 'Pissardii', **pissardi**
- 63 *Prunus domestica*, **prunera**
- 64 *Prunus dulcis*, **ametller**
- 65 *Prunus persica*, **pressesguer**
- 66 *Prunus serrulata* 'Kazan', **cirerer del Japó**
- 67 *Prunus* sp.
- 68 *Punica granatum*, **magraner**
- 69 *Pyrus communis*, **perera**
- 70 *Quercus pubescens*, **roure martinenc**
- 71 *Robinia pseudoacacia*, **falsa acàcia**
- 72 *Salix alba*, **salze blanc**
- 73 *Sophora japonica*, **acàcia del Japó**
- 74 *Tilia x europaea*, **tell argentat**
- 75 *Tilia platyphyllos*, **tell de fulla gran**
- 76 *Tilia tomentosa*, **tell argentat**
- 77 *Ulmus glabra*, **oma**
- 78 *Ulmus pumila*, **om**

Arbusts i altres plantes

- 1 *Abelia x grandiflora*, **abèlia**
- 2 *Acanthus mollis*, **acant**
- 3 *Agapanthus africanus*, **flor de l'amor**
- 4 *Arbutus unedo*, **arboç**
- 5 *Asparagus* sp., **esparreguera**
- 6 *Berberis x ottawensis*, **coralet**
- 7 *Bosea amherstiana*
- 8 *Bougainvillea glabra*, **buguenvil·lea**
- 9 *Buxus sempervirens*, **boix**
- 10 *Cestrum nocturnum*, **llessamí de nit**
- 11 *Cestrum parqui*, **cèstrum**
- 12 *Civlia* sp., **civlia**
- 13 *Cordyline australis*, **cordilina**
- 14 *Cotoneaster* sp., **cotoneàster**
- 15 *Cyperus papyrus*, **papir**
- 16 *Dracaena draco*, **drago de Canàries**
- 17 *Eleagnus reflexa*, **eleagne ferruginós**
- 18 *Euonymus japonicus*, **evònim del Japó**
- 19 *Forsythia x intermedia*, **forsítia**
- 20 *Hedera helix*, **heura**
- 21 *Hypericum calycinum*, **pericó**
- 22 *Jasminum grandiflorum*, **llessamí d'olor**
- 23 *Jasminum humile*, **llessamí italià**
- 24 *Jasminum mesnyi*, **llessamí groc**
- 25 *Lantana strigocamara*, **lantana**
- 26 *Ligustrum ovalifolium*, **troanella**
- 27 *Lonicera implexa*, **lligabosc**
- 28 *Lonicera japonica*, **lligabosc japonès**
- 29 *Muehlenbeckia complexa*, **filferera**
- 30 *Myrtus communis*, **murtra**
- 31 *Nerium oleander*, **baladre**
- 32 *Nolina stricta*, **nolina**
- 33 *Olea europaea* var. *sylvestris*, **ullastre**
- 34 *Parthenocissus quinquefolia*, **vinya verge**
- 35 *Parthenocissus tricuspidata*, **vinya verge**
- 36 *Philadelphus* sp.
- 37 *Phomium tenax*, **fomi**
- 38 *Phyllostachys aurea*, **bambú**
- 39 *Plumbago auriculata*, **llessamí blau**
- 40 *Pyraecantha cv.*, **piracant**
- 41 *Ruscus* sp., **galzeran**
- 42 *Sambucus nigra*, **saüc**
- 43 *Spiraea* sp., **corona de núvia**
- 44 *Tamarix gallica*, **tamaríu**
- 45 *Tecomaria capensis*, **tecomària**
- 46 *Viburnum tinus*, **marfull**
- 47 *Yucca elephantipes*, **iuca**
- 48 *Yucca* sp., **iuca**